

Homenatge
dels escriptors
al professor
Manuel Sanchis Guarner

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria de Cultura, Educació i Ciència

UN HOME BO

Jaume Fuster

Article publicat anteriorment a *Papers* de Canigó a la columna titulada "Davantal".

EN ocasions hem dit que el bombo i els platerets no són l'estil de *Papers*. Que ens agrada parlar clar i mirar endavant. No crec que traïm, però, aquest ideari si, aquesta setmana, dediquem el nostre "Davantal" a Manuel Sanchis Guarner. I voldríem fer-ho defugint la necrològica superficial. Haurem de contenir, això sí, el dolor i vèncer la perplexitat que provoquen la mort d'un amic, d'un mestre. Perquè ens cal reflexionar sobre l'absència en els moments actuals. Sanchis Guarner, que encarnava una València bonhomiosa, cordial i reposada, havia esdevingut un home de combat. Potser perquè València, la ciutat, la *provincia* no eren, ja, ni bonhomioses, ni cordials, ni reposades. La crispació dominaven el panorama urbà. I Sanchis Guarner, un home bo, havia estat víctima d'aquesta crispació. I l'havia sabut combatre amb la ciència, d'una banda i la fermesa de l'altra. Sense perdre les característiques personals, aportant al combat la dosi equilibrada de seny i de rauxa que calien.

La mort sempre és absurda. Però la mort d'un combatent, a més, és injusta. Als seus setanta anys, "jubilat però no retirat" en paraules seves, pronunciades a l'homenatge que se li va retre als darrers Premis Octubre, Sanchis Guarner era una peça clau en la lluita per la identitat valenciana que alguns posen a l'encant de les fluctuacions polítiques i uns altres manipulen en benefici propi.

No hi ha gent imprescindible. No hem de creure en líders insubstituïbles. Però la seva manca es notarà. Per això, al dol per l'amic s'hi afegeix el plany del país. El País Valencià –i els Països Catalans, de retop– travessen una de les crisis més fondes de la seva història. Algú, optimista –jo mateix, en ocasions– afirma que és una crisi de creixement. Que millor el problema al carrer –el problema de la llengua, de la bandera, de la identitat, en definitiva– que no pas soterrat en el cementiri dels fòssils. Que la lluita a mort, o a vida, dels sectors conscients del País Valencià per la llengua, i tot allò que la llengua comporta, és el símptoma d'una puixança, se'm fa evident. Però no hem d'oblidar que és “la lluita final”, que el País Valencià se salvarà amb les senyes d'identitat indemnes, o quedarà convertit en una zona residual, híbrida, sense força creativa, ni en un sentit ni en un altre.

Potser per aquesta situació l'absència de Sanchis Guarner es fa més colpidora. Perquè ens calen tots els braons, totes les clarividències, tots els esforços. I ell tenia aquest braó, aquesta clarividència i, sobretot, feia aquest esforç constant. A la Universitat. En els llibres. En la vida cívica.

Acusem el cop. Però no ens hem d'aturar. El millor homenatge que podem retre al mestre desaparegut és el de no mirar enrera. El de tancar files, empassar-se el dol i continuar endavant.

“Els”, els altres, els manipuladors de sempre no s'aturaran, no ens concediran una treva, aprofitaran l'avinentesa i presionaran amb més força, conscients que ens hem afeblit.

I Sanchis Guarner, a més, ens ha deixat les armes per tal de continuar el combat incruent. Són els seus llibres, la seva actitud, la seva fermesa. I, per a molts, les seves paraules, la seva amistat.

El seu record.